

Sporočilo za javnost

PRVA SLOVENSKA DIGITALNA ENCIKLOPEDIJA NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE DEDI NA POTI DO NEPOGREŠLJIVEGA DELA NACIONALNE KULTURNO-TURISTIČNE PONUDBE

Celje / Ljubljana, 27. maj 2010 – V Celju je konzorcij partnerjev raziskovalnega projekta DEDI širši javnosti predstavil prvo digitalno enciklopedijo kulturne in naravne dediščine DEDI. Kot poudarjajo predstavniki konzorcija, gre za prvo digitalno večmedijsko predstavitev slovenske naravne in kulturne dediščine, ki bo preko spleta kar najširši javnosti na enem mestu ponudila verodostojne, kakovostne in kompleksne vsebine. Predstavniki konzorcija ob tem pričakujejo, da bo DEDI postal nepogrešljivi del nacionalne kulturno-turistične ponudbe.

DEDI, kratica za Digitalno enciklopedijo naravne in kulturne dediščine na Slovenskem, nastaja v okviru projekta Razširitev enciklopedije naravne in kulturne dediščine na Slovenskem. Na današnjem dogodku je bil DEDI premierno predstavljen predstavnikom občin, regij, društev oz. posameznikom, ki se srečujejo z razvojnimi izzivi povezanimi z dediščino – se pravi tisti javnosti, ki poleg varovanja dediščine razmišlja tudi o njenem uporabnem vidiku (turističnem, izobraževalnem ali promocijskem). DEDI in njegovo uporabnost ter večnamenskost so na dogodku predstavili koordinator projekta **dr. Daniel Vladušič**, vsebinska kordinatorica projekta **mag. Mateja Šmid Hribar**, vodja projekta DEDI na ljubljanski Filozofski fakulteti **prof. dr. Božidar Jezernik**, vodja projekta DEDI na Zavodu za gradbeništvo Slovenije **mag. Mateja Golež** in vodja projekta na Geodetskem inštitutu Slovenije **dr. Dalibor Radovan**. **Renata Gutnik**, koordinator turističnih dejavnosti v občini Logatec, je predstavila pomen vključitve kulturne dediščine v občini Logatec v DEDI.

Kot poudarja koordinator projekta DEDI **dr. Daniel Vladušič**, zasnova projekta DEDI temelji na treh preprostih ciljih: naravno in kulturno dediščino s pomočjo spleta približati najširši javnosti, omogočiti uporabo vsebin v promociji, turizmu in pedagoškem procesu ter upravljavcem dediščine omogočiti soustvarjanje vsebine enciklopedije. »DEDI prvič v slovenskem prostoru združuje vse štiri vrste dediščine na enem mestu. Glavne prednosti DEDI so enovita platforma, standardizirani zapisi in prikazi objektov dediščine (dediteke), široka uporabnost in razširjenost platforme, možnost njene uporabe neposredno s spletnega mesta uporabnika, možnosti uporabe v osnovnih in srednjih šolah, strokovno pripravljene vsebine in verodostojni podatki, nenazadnje nižanje stroškov predstavitve objektov, saj platforma DEDI ponuja že večino infrastrukture, ki je potrebna za predstavitev, predvsem pa združuje strokovnjake, ki pregledujejo, vnašajo in tehnično podpirajo vnose objektov dediščine v platformo. Ne gre tudi spregledati, da kljub standardni predstavitvi objektov, lahko predstavljamo tudi poljubno kompleksne objekte dediščine (napredne dediteke), s tem pa hkrati ponujamo možnost izstopanja iz povprečja. V konzorciju verjamemo, da Slovenija z DEDI dobiva ne le nepogrešljivi zapis slovenske kulturne in naravne dediščine, pač pa tudi

priložnost za razvoj kulturno-turistične ponudbe vsakega slovenskega kraja. DEDI je namreč zaradi opisanih prednosti izrazito primeren za občine, saj krepi njihovo celostno predstavitev, spodbuja turizem in bolj dejavno sodelovanje uporabnikov pri prepoznavanju ter ohranjanju dediščine svojega kraja. Vsebine, ki jih lahko posamezna občina predstavi v DEDI, so zaradi sinergijskih učinkov platforme verodostojne, kvalitetne, hkrati pa ne zahtevajo velikih investicij v infrastrukturo in človeške vire.«

Eden možnih primerov tovrstnega razvoja v praksi je Žička kartuzija. Kot poudarja **dr. Dalibor Radovan** z Geodetskega inštituta Slovenije, napredna dediteka omogoča sodobno vizualno predstavitev objekta naravne ali kulturne dediščine v obliki realističnega tridimenzionalnega modela, ki ga uporabnik lahko interaktivno pregleduje s poljubne strani. »Pri tem lahko na objekt ali njegov del s hiperpovezavo ali senzorjem pripnemo še dodatne informacije. Občina lahko s takšnim prostorskim prikazom natančno evidentira ter na zanimiv in sodoben način ponudi lastno dediščino preko spletnega portala ali na različnih predstavitev.« **Mag. Mateja Golež** iz Zavoda za gradbeništvo Slovenije dodaja: »Vsebinski del zgodbe o Žički kartuziji, ki jo na interdisciplinaren način za spletno enciklopedijo prispeval ZAG, je zgodba z začetkom v drugi polovici 12. stoletja, z odsevom v današnjem času ter nadaljevanjem za prihodnost. Besedila smo uspeli pripraviti na poljuden način, jih hkrati podkrepiti s številnimi rezultati raziskav strokovnjakov s področja umetnostne zgodovine, materialov, konstrukcij in arheologije ter prenesti v virtualni svet. Verjamemo, da DEDI izstopa v množici spletnih podatkov, ki so nam vsakodnevno na voljo, saj na najbolj verodostojen način prispeva k prepoznavnosti in promociji slovenske naravne in kulturne dediščine.«

Renata Gutnik, koordinatorica za kulturne in turistične dejavnosti na Občini Logatec, je poudarila, da ima »vključenost dediščine Logatca v DEDI velik pomen, saj gre za celovito informacijo na enem mestu, ki jo je možno tudi dopolnjevati. Ključno pri DEDI je tudi to, da krepi zavedanje o pomenu kulturne in naravne dediščine na sodoben, verodostojen in hkrati interaktiven način, kar lahko predstavlja osnovo pri snovanju trajnostne politike turizma na lokalni ravni, ki je najpomembnejši segment za razvoj turizma tudi na nacionalni ravni.«

Prva različica digitalne enciklopedije je širši javnosti od februarja letos dostopna na portalu www.dedi.si. Septembra letos pa bo na javni predstavitvi predstavljena tudi končna različica portala, v kateri bodo vnešeni pilotni objekti in bo dostopna kar najširšemu številu uporabnikov. V končni različici enciklopedije bo predstavljenih približno 350 objektov. Kot povzema vsebinska koordinatorica **mag. Mateja Šmid Hribar** iz ZRC SAZU, bodo občine z DEDI-jem pridobile strokovne in verodostojne, vendar še vedno najširši javnosti razumljive daljše opise svoje dediščine ter večmedijsko gradivo, ki te objekte predstavlja na slikovit način. Dediščino bo možno povezovati tudi v zgodbe oziroma virtualne ekspedicije, kar je še posebej dobrodošlo tudi pri predstavitvi večjih kompleksov in zavarovanih območij. Na enostaven način bo opise dediščine možno ponuditi v številnih tujih jezikih, saj virtualen prostor ni omejen. S pristopom DEDI bo občina seznanjala tudi svoje občane o bolj in manj prepoznavni dediščini ter jih s tem usmerjala k aktivni udeležbi pri ohranjanju, varovanju in ne nazadnje tudi ustvarjanju dediščine. »Ohranjamo lahko šele tisto, kar poznamo. Spletni portal DEDI zagotavlja podporo strokovnemu delu, kulturnemu razvoju, spodbuja vseživljenjsko učenje, utrjuje narodno identiteto ter prispeva k prepoznavnosti in konkurenčnosti posamezne občine,« je še dodala mag. Šmid Hribarjeva.

O PROJEKTU DEDI II

Projekt DEDI II predstavlja nadgradnjo uspešnega pilotnega raziskovalnega projekta DEDI, ki je bil namenjen izdelavi koncepta spletne zbirke naravne in kulturne dediščine na Slovenskem. DEDI je izhajal iz vsebinskih zbirk Narodne in univerzitetne knjižnice ter Parka Škocjanske jame, rezultat projekta pa je bila študija izvedljivosti in implementacija portala kulturne in naravne dediščine.

Spoznanja, pridobljena v projektu DEDI, nadgrajuje projekt DEDI II, kjer je, poleg tehnoloških, zbran tudi močan konzorcij vsebinskih partnerjev: **XLAB, SINERGISE, HRUŠKA, ZRC SAZU, GEODETSKI INŠTITUT SLOVENIJE - GI, NARODNA UNIVERZITETNA KNJIŽNICA - NUK, ZAVOD ZA GRADBENIŠTVO SLOVENIJE – ZAG IN FILOZOFSKA FAKULTETA UNIVERZE V LJUBLJANI (FF UNI LJ).**

DEDI nastaja v okviru projekta Razširitev enciklopedije naravne in kulturne dediščine na Slovenskem, sofinancirata pa ga Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ter Evropski sklad za regionalni razvoj v okviru prototipnih raziskovalno- razvojnih projektov e-vsebine in e-storitve.

Dodatne informacije:

Polonca Štritof

Predstavnica za stike z javnostmi

E: polonca.stritof@dedi.si

T: 051 628 225